

Täysistunto

Perjantai 8.12.2023 klo 13.00—20.37

16. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 36/2023 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 11/2023 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 16. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 11/2023 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskustelu käynnistyy. Edustaja Kettunen poissa, edustaja Räsänen, Joonas, poissa, edustaja Partanen, Karoliina, poissa. — Edustaja Bergbom paikalla, olkaa hyvä.

Keskustelu

20.17 **Miko Bergbom ps:** Arvoisa rouva puhemies! Jos katsotaan tätä salia ja katsotaan, miten tämä sali suhtautuu suomalaisiin autoilijoihin, voidaan todeta, että salin tällä puolella ovat ne, jotka välittävät suomalaisista autoilijoista, joiden tarkoituksena on päästä kulkemaan autolla töihin ja viemään lapsia harrastuksiin ja kouluihin ja jotka eivät asu sellaisen julkisen liikenteen ulottuvilla, joka pystyy korvaamaan sen autoliikenteen, ja sellaisia autoilijoista, joilla ei ole varaa uuteen sähköautoon.

Jos katsotaan tätä kokonaisuutta, niin mitä esittää vasemmistoliitto? He esittävät, että polttoaineen pitäisi vuonna 2024 maksaa huomattavasti enemmän kuin mitä se maksaa tänään. Näin myös vihreät. Näin myös SDP. Mitä tulee keskustaan, kiitän siitä, että olette tämän historiallisen hallituksen takana alentamassa polttoaineen hintaa — siis ensimmäistä kertaa eduskunnassa näin tehdään, polttoaineveroa alennetaan ensimmäistä kertaa — mutta keskustan osalta harmittaa vain se, että ette tukeneet hallituksen näkemystä siinä, että ajoneuvoveron perusveroa pitäisi laskea, koska se ajoneuvoveron perusveron alennus, minkä hallitus kohdentaa nimenomaan niihin autoihin, jotka ovat vanhempia, hyödyttää nimenomaan niitä, joilla ei ole varaa vaihtaa uudempaan autoon.

En kiistä alkuunsaakaan sitä, etteivätkö sähköautot, hybridautot ja muut vähäpäästöiset autot olisi tulevaisuuden ratkaisu, mutta ongelma on se, että kaikilla ei ole siihen varaa. Jos kaikilla ei ole varaa liikkua autolla, ollaan tilanteessa, jossa ympäri Suomea ei välttämättä enää pystytä käymään töissä, mikä myös heikentää työllisyyttä. Tästä näkökulmasta hallituksen politiikka on oikean suuntaista.

Onneksi — onneksi — teidän esittämänne jakeluvoltetasot ensi vuodelle on nyt peruutettu, onneksi hallitus tämän lisäksi alentaa polttoaineveroa ensi vuonna, onneksi hallitus tulee tekemään ajoneuvoveron perusveron alennuksen, ja onneksi tämä hallitus alentaa työn verotusta pienen ja keskituloisten kohdalla, mikä mahdollistaa sen, että työnteon kan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2023 vp

nustimet parantuvat ja tämä maa kulkee myös Helsingin, Tampereen ja muiden isojen kaupunkiseutujen ulkopuolella siihen suuntaan, että meillä menee tulevaisuudessa entistä paremmin. Kiitos siitä tälle hallitukselle. Kiitos keskustalle osittaisesta tuesta. Toivottavasti pystytte vielä löytämään ja kasaamaan itsenne siten, että asetutte tukemaan myös ajoneuvoveron perusveron alennusta, joka nimenomaan hyödyttää pienituloisia autoilijoita.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitos. — Edustaja Saramo.

20.20 Jussi Saramo vas: Kiitos, arvoisa puhemies! Olen edustaja Bergbomin kanssa samaa mieltä siitä, että emme ole siinä tilanteessa, jossa sähköautoilu olisi kaikille mahdollista. On itse asiassa nähtävillä, että joidenkin vuosien päästä sähköautoilu on selvästi halvempi tapa autoilla, siis Suomessa. Tälläkin hetkellä jo se sähkö on halpaa, mutta ne autot eivät ole. Me tarvitaan ne jälkimarkkinat, me tarvitaan se, että meillä alkaa olemaan paljon käytettyjä sähköautoja. Silloin jokainen pienituloinen totta kai ostaa sen sähköauton, koska se on niin paljon edullisempaa. Vaikka meillä olisi nolla prosenttia polttoainevero, niin näin se vain on, koska, niin kuin tiedetään, polttoaine kuitenkin on kallista ja se raha menee Venäjälle ja arabimaihin, toisin kuin sähkön kanssa, joka on kotimaista.

Mutta, arvoisa puhemies, teot puhuvat. Te olette nostamassa työmatka-autoilijoiden verotusta. Se on paljon merkittävämpi asia kuin tämä, onko se neljän sentin teoreettinen alennus, joka tulee polttoaineeseen, minkä te teette. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei se ole teoreettinen!] Edellinen hallitus laski jakeluvelvoitetta merkittävästi, koska totesimme, että polttoaine oli kallistumassa kohtuuttomasti, emmekä olleet siinä tilanteessa, että sähköautoilu olisi vaihtoehto, mutta te nostatte jakeluvelvoitetta.

Itse asiassa kaikki, mitä te olette puhuneet ennen vaaleja, on paljastunut silkaksi sumutukseksi tässäkin asiassa. Edustaja Bergbom on tehnyt videoita nuorille äänestäjille siitä, kuinka maailmanmarkkinahinnoilla ei ole vaikutusta ja hallitus sumuttaa, [Miko Bergbom: Höpö höpö, älkää antako väärää todistusta!] ja nyt teidän oma valtiovarainministerinne täällä toistelee, että ette te voi mitään maailmanmarkkinahinnoille. Se, mitä te teette, on kyllä ollut aivan kohtuuton äänestäjien vedätys, ja kyllä me olemme saaneet valtavasti palautetta tuolla, kun ihmisiä tavataan.

Kun ihmiset nyt näkevät, että ensi vuonna polttoaine ei ole halvempaa, niin te olette vastuussa siitä, mutta he näkevät myös, että heillä verotus tiukkenee, kun he tekevät työmatka-autoilua, ja se koskee myös julkisen liikenteen käyttäjiä. Joka tapauksessa työmatkaa tekeviä te olette kurittamassa. Täytyy sanoa, että uskon, että demokratia kuitenkin toimii ja te vielä löydätte edestänne sen petoksen, jonka te autoilijoille teitte. [Perussuomalaisten ryhmästä: Älkää lausuko väärää todistusta!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraavaksi edustaja Siponen.

20.22 Markku Siponen kesk: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tärkeä asia, autoilu, liikenne, ja todellakin keskustalla vaihtoehtobudjetissa on tähän liittyen kirjauksia.

Olen aika pettynyt siihen, mikä nousi jo tässä äsken esille, tämä työmatkakulujen nostaminen ja tämä pitkiä työmatkoja kulkevien kurittaminen. Kyllä Itä-Suomessakin monella on pitkä matka. Itse kuljin tässä työmatkaa, 140 kilometriä päivittäin oli yhteensä matkaa, ja kyllä näillä hallituksen toimilla, kun nostetaan omavastuuta ja alennetaan tätä ylärajaa,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2023 vp

niin se on täysin ristiriidassa sen tavoitteen kanssa, että pitäisi saada ihmiset ottamaan töitä vastaan, käymään pitemmästäkin matkasta töissä.

Toinen asia, mitä todella suuresti hämmästelen perussuomalaisten vaaliohjelmassa: Kun laittaa ihan Googleen ”ammattidiesel”, niin kyllä löytyy tekstiä, miten oli tärkeää saada tämä ammattidiesel nopeasti käyttöön. Mihin ihmeeseen se unohtui? Mihin se unohtui? Mutta vielä ei ole myöhäistä korjata. Keskustan vaihtoehtobudjetista löytyy ammattidiesel. Tietenkin nämä ovat aina valintoja. Kaikkea ei voida toteuttaa varsinkaan tässä tilanteessa, kun hallitus on ottamassa tosiaan ennätysmäisen määrän velkaa ensi vuodelle. Kaikki ennätykset lyödään.

Täällä äsken tuotiin esille tämä korkojen merkitys. On totta, että korot nousevat, mutta velkamäärähän tuplaantuu korkojen nousuun verrattuna ensi vuodelle. Se selittää vain noin puolet siitä. Tietenkin kun pitää puolueitten eri vaalilupauksia toteuttaa heti tähän alkuun, niin se on selvä, mikä yhtälö on, ja sen takia joudutaan autoilijoillekin tekemään näitä ikäviä päätöksiä: korottamaan työmatkakuluja, jätetään ammattiliikenteen ammattidiesel odottamaan.

Tietenkin vielä nostan aivan todella kummallisena asiana tämän yksityisteiden rahoituksen pienentämisen, jopa yli 60 prosenttia tähän vuoteen verrattuna.

Näihin pyytäisin vastauksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

20.25 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Kyllähän se tosiasia on, edustaja Saramo, että tämä hallitus on autoilijamyönteisin hallitus, mitä tässä eduskunnassa on kuuna päivänä ollut. [Jussi Saramon välihuuto] Polttoaineveron alennus tehdään ensimmäistä kertaa. Te olette kyllä onnistuneet tekemään politiikkaa, jossa polttoaineveroa on korotettu, jopa keskustan tuella viime hallituskaudella. Te korotitte polttoaineen hintaa poliittisilla päätöksillä ja vetositte samassa yhteydessä, että me emme voi mitään maailmanmarkkinahinnoille, vaikka teitte poliittisen päätöksen siitä, että polttoaineen hintaa nostettiin, poliittisilla päätöksillä eli veroprosenttia nostamalla. Kun taas tämä hallitus toteaa sen faktan, että poliittisilla päätöksillä hintatasoihin voidaan vaikuttaa, ja näinhän me toimimme. Me alennamme polttoaineveroa, me alennamme ajoneuvoveron perusveroa, joka tulee maksettavaksi suomalaiselle autoilijalle, me alennamme työn verotusta, ja nämä yhdessä muodostavat sen kokonaisuuden, että suomalainen työssäkäyvä pieni- ja keskituloinen autoilija pystyy käymään töissä, pystyy elämään, vaikka ei olisi varaa siihen sähköautoon vielä. Kyllähän tämä on autoilijamyönteistä politiikkaa.

Mitä tulee tähän paljon parjattuun työmatkavähennykseen, niin sehän palautuu nyt normaalille tasolle. Te olitte säätäneet sen väliaikaiseksi johtuen energiakriisistä, joka nosti polttoaineen hintoja noin kahteen ja puoleen euroon pahimmillaan tässä maassa. Te sääditte sen väliaikaiseksi, te ette säätäneet sitä pysyväksi tasoksi. Se oli väliaikainen korotus, joka oli tarkoitettu siihen koronakriisiin. Te tiedätte sen, te teitte sen sitä vasten. Te ette säätäneet sitä ikään kuin pysyväksi asiantilaksi, ette varanneet siihen JTS:ssä varoja. Te ette ole tehneet sellaista, niin alkää esittääkö, että ikään kuin se olisi ollut pysyvä toimi, koska se oli teiltä väliaikainen toimi. [Jussi Saramo: Tämä on teidän budjetti!]

Tämä hallitus on autoilijamyönteisempi kuin mitä edustaja Saramon hallitus koskaan tulee olemaan. Teidän esityksessänne jakeluvelvoite olisi noussut reippaasti. Teidän esityksessänne polttoaineveroa ei olisi alennettu. Siinä on se ero meidän välillä. Voidaan mennä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2023 vp

kysymään äänestäjiltä, kumpi meistä tekee autoilijamyönteisempää politiikkaa, ja väitän, että lopputulos on se, että perussuomalaiset ja tämä hallitus tekevät autoilijamyönteisempää politiikkaa kuin mihin vasemmistoliitto ikinä tulee pystymään. [Jussi Saramo: Meidän esityksessä se laski, teidän nousi! Fakta on fakta!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lehtinen.

20.27 Rami Lehtinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Täällä ollaan käytetty ainakin tiistaina puheenvuoro, jossa on tehty laskelmia siitä, että mikäli edellisen hallituksen päätöksellä oltaisiin menty, polttoaineen hinta nousisi noin 60—65 senttiä per litra. Tällä laskukaavalla, ajaapa miten pitkän työmatkan tahansa — mitä pidempi, sitä enemmän säästää ymmärtääkseni polttoainetta ja sitä enemmän saa hyötyä tästä tasosta, jonka tämä nykyinen hallitus on säästänyt — säästää polttoainekuluissa verrattuna siihen, mitä edellinen hallitus olisi nostanut polttoaineen hintaa. Eli väitteeseen siitä, että työmatkavähennyksen muutos kurrittaisi työntekijää, tämä hallitus kokonaisuutenaan kyllä laskee työntekijänkin kustannuksia kaikissa tilanteissa, se pitää ottaa huomioon. En lähde tässä toistamaan edustaja Bergbomin tekemiä verovähennyksiä, jotka myöskin olivat mielessäni, mutta kokonaisuus on se tärkein tässäkin kohtaa. Ja samalla, kun polttoaineen hinta laskee sen noin 60 senttiä aikaisempiin päätöksiin nähden, se mahdollistaa sen, että maakunnissa, myöskin siellä Itä-Suomessa, eläkeläisellä on mahdollisuus mennä terveydenhuoltoon saamaan omalla autolla, lapsiperheillä on mahdollisuus kuljettaa lapsiansa harrastuksiin. Jos se polttoaine maksaisi sen 2,5 euroa, niin kuin te olette tavoitelleet, näitä mahdollisuuksia ei enää ole.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Siponen.

20.29 Markku Siponen kesk: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Vaikka nyt en ole politiikassa pitkään ollut mukana, niin kuitenkin täytyy ymmärtää se, että me tehdään politiikkaa ajassa. Sen mukaan toimitaan, mitä tapahtuu maailmalla. Ja kun lähti polttoaineen hinta nousuun, niin siinä kohtaa edellinen hallitus teki päätökset jakeluvelvoitteen alentamisesta, teki päätökset myöskin työmatkakuluihin liittyen.

Tosiaankin täällä tuodaan nyt esille sitä, jos olisi menty edellisen hallituksen päätöksillä. Jokainen hallitus tekee päätöksiä siinä ajassa, niillä realiteeteilla, mitkä ovat olemassa, ja siihen liittyy myöskin tämä jakeluvelvoite.

Aivan niin kuin nämä työmatkakulut: Tosiaan hämmästelen, kun nimenomaan tätä työllisyyttä pyritään edistämään, että pystytään pitkästäkin matkasta käymään. Vaikka perussuomalaiset, eräät edustajatkin, ovat lupailleet sitä euron polttoainetta, niin kyllä se taitaa kuitenkin pari euroa tälläkin hetkellä maksaa. Ja kun työntekijä sitten lähtee käymään vaikkapa Itä-Suomessa 80 kilometrin päässä töissä, niin se vain herkästi paukahtaa näitten rajojen yli, mitkä te nytten alennatte. En ole tarkkaan laskenut, missä ne rajat tällä hetkellä menevät, mutta kyllä ainakin siitä on viestiä tullut, että eivät enää riitä nämä rajat, mitkä te laitatte.

Tietenkin olisin mielelläni kuullut ammattidieselistäkin kommenttia, mutta se nyt jäi saamatta. Olisin kuullut mielelläni selityksen siihen, mihin se ammattiautoilijoitten kovasti odottama uudistus jäi.

Yleiskeskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2023 vp

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 36/2023 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisäl-
lön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.